

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 178/2017-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. marca 2017 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti SILUETTE, s. r. o., Skalité 601, zastúpenej advokátom JUDr. Jozefom Pikuliakom, Námestie slobody 58, Čadca, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 13 Cob 404/2014 z 18. marca 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti SILUETTE, s. r. o., odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. júla 2015 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti SILUETTE, s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Krajského súdu v Žiline

(ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 13 Cob 404/2014 z 18. marca 2015 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka v právnom postavení žalobkyne v konaní vedenom pôvodne na Okresnom súde Žilina (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 10 Cb 129/2012 bola účastníčkou konania o zaplatenie 25 573,60 € s príslušenstvom, v rámci ktorého sa domáhala zaplatenia žalovanej sumy z titulu zmluvy o dielo, a to spoločne a nerozdielne žalovanými v 1. až 3. rade ako účastníkmi zmluvy o združení uzatvorenej v zmysle ustanovenia § 829 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“).

Po tom, ako okresný súd rozsudkom č. k. 10 Cb 129/2012-184 zo 6. júna 2014 zaviazal žalovaného v 2. rade na zaplatenie žalovanej sumy s príslušenstvom, ako aj úhrady trov konania a právneho zastúpenia a voči žalovanému v 3. rade žalobný návrh zamietol, sťažovateľka v zákonnej lehote napadla opravným prostriedkom rozsudok okresného súdu v rozsahu výroku, ktorým došlo k zamietnutiu ňou podanej žaloby voči žalovanému v 3. rade. Následne v rámci odvolacieho konania krajský súd napadnutým rozhodnutím rozsudok okresného súdu sp. zn. 10 Cb 129/2012 zo 6. júna 2014 v napadnutom výroku (ktorým okresný súd voči žalovanému v 3. rade žalobný návrh zamietol; pozn.) a vo výroku, ktorým okresný súd žalovanému v 3. rade náhradu trov konania nepriznal, potvrdil. Zároveň rozhodol aj o nepriznaní náhrady trov odvolacieho konania žalovanému v 3. rade.

3. Sťažovateľka v úvode sťažnosti, poukazujúc na podrobne uvedený skutkový stav veci a priebeh súdneho konania, rozporuje závery tak prvostupňového, ako aj odvolacieho súdu a formuluje úvahy o – všeobecnými súdmi – ústavne nekonformnom aplikovaní právnych noriem obsiahnutých v ustanoveniach § 835 ods. 2 a § 840 OZ a o porušení jej základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy. Nosné sťažnostné dôvody sťažovateľky spočívajú vo výklade pojmu záväzkov všeobecnými súdmi.

4. Ako ďalej sťažovateľka udáva, „... *záväzkový zmluvný vzťah, v danom prípade z titulu zmluvy o dielo, sa skladá z viacerých vzájomných záväzkov účastníkov zmluvy. Zo záväzkov, ktoré upravuje objektívne právo v danom type zmluvného vzťahu a záväzkov,*

ktoré si zmluvné strany dohodnú. Z týchto záväzkov postupne vznikajú jednotlivé práva a povinnosti plniť, tak ako nastáva ich zročnosť, ako nastanú skutočnosti alebo sa splnia s jednotlivými záväzkami spojené hmotnoprávne podmienky vzniku povinnosti plniť. Záväzok zaplatiť cenu za dielo je iba jeden z takýchto záväzkov, ktorého zročnosť je spojená so splnením hmotnoprávnej podmienky vykonať dielo. Je teda zrejmé, že záväzok zaplatiť cenu za dielo vznikol uzavretím zmluvy o dielo a ide o záväzok budúci, ktorého zročnosť je podmienená splnením povinnosti vykonať dielo.

Skutočnosť, že jeden zo solidárnych dlžníkov – v danom prípade odporca v 3/ rade pred zročnosťou záväzku zaplatiť cenu za dielo vystúpi zo združenia, nemá právny význam pre trvanie jeho solidárneho záväzku zaplatiť cenu za dielo, pretože v tom čase už budúci záväzok vznikol. A pretože jeho záväzok vystúpením nezanikol, argument, že neprijal plnenie nezodpovedá právnemu stavu, pretože plnenie – dielo prijal aj za neho iný člen združenia.

Pre posúdenie právneho argumentu, že v dôsledku vystúpenia odporca v 3/ rade zo združenia nezodpovedá za záväzok, pri ktorom v čase vystúpenia nevznikla povinnosť plniť je relevantná skutočnosť, že vystúpením nezanikol jeho zmluvný záväzkový vzťah s navrhovateľom. Nemôže sa zmluvný záväzkový vzťah rozdeliť na záväzky, pri ktorých vznikla povinnosť plniť a pri ktorých nevznikla povinnosť plniť.

Tak ako nie je účel právnej normy v ust. § 835 ods. 2 OZ vytvoriť solidárne záväzky iba k tým záväzkom, pri ktorých už vznikla povinnosť plniť, tak nemôže byť účelom právnej normy v ust. § 840 OZ spôsobiť zánik už vzniknutých solidárnych záväzkov, pri ktorých ešte nevznikla povinnosť plniť...

... právne nesprávnym výkladom uvedených právnych noriem a pojmu záväzok všeobecné súdy nepriznali sťažovateľke jej právo požadovať plnenie, cenu za dielo od odporcu v 3/ rade, napriek tomu, že mu vznikol zmluvný záväzok zaplatiť sťažovateľke cenu za dielo – ak splní zmluvnú podmienku, ak zhotoví dielo. Legitímne očakávanie sťažovateľky, že si bude môcť svoj nárok uplatniť na súde a súd jej ho prizná bolo nesprávnym právnym názorom odopreté.

Je v rozpore s princípom právnej istoty aj s princípom spravodlivosti, ak sťažovateľka, vychádzajúc z právnej normy, ktorá upravuje povinnosť zaplatiť cenu za dielo a solidárny záväzok účastníkov združenia, uzavrie zmluvu o dielo a následne súdy aplikujú

právnú normu tak, že takéto právo nemá a že jej ani uzavretím zmluvy zo dňa 14.12.2009 ani nevzniklo.“.

5. S ohľadom na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie takto rozhodol:

„I. Krajský súd v Žiline sp. zn. 13Cob/404/2014-248 zo dňa 18.3.2015 porušil základné právo sťažovateľky podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

II. Zrušuje rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 13Cob/404/2014-248 zo dňa 18.3.2015 a vracia mu vec, aby o nej znova konal a rozhodol.

III. Krajský súd v Žiline je povinný sťažovateľke zaplatiť náhradu trov konania.“

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

7. Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

9. Sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

10. V nadväznosti na namietané porušenie základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým rozhodnutím krajského súdu ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej o zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Úloha ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu teda nespočíva v tom, aby určil, či preskúmanie veci predloženej navrhovateľom odhalí existenciu porušenia niektorého z práv alebo slobôd zaručených ústavou, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia. Ústavný súd teda môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenšej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00).

11. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou

medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

12. Ústavný súd argumentáciu krajského súdu v napadnutom rozhodnutí nepovažuje za arbitrárnu či zjavne neodôvodnenú a vo svetle všetkých konkrétnych skutočností, na ktoré sťažovateľka v sťažnosti poukázala, sa táto argumentácia nejaví ani ako ústavne neutržateľná.

Sťažovateľka napadnutému rozhodnutiu krajského súdu v podstate vyčíta potvrdenie prvostupňového rozsudku okresného súdu (v odvolaní napadnutom rozsahu; pozn.), ktorý neakceptoval jej argumentáciu ohľadom výkladu pojmu záväzok, ako ani ohľadom aplikácie ustanovenia § 840 OZ vo vzťahu k prípadnej zodpovednosti žalovaného v 3. rade za záväzok vzniknutý zo zmluvy o dielo uzavretej ňou ako žalobkyňou a žalovanými ako zmluvnými stranami zmluvy o združení.

13. V relevantnej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia krajský súd v nadväznosti na odvolacie dôvody sťažovateľky (plne sa stotožňuje s jej nosnou sťažnostnou argumentáciou; pozn.) konštatoval nasledovné:

«Krajský súd uvádza, že odvolanie žalobcu nebolo právne relevantné. Krajský súd sa za aplikácie ust. § 219 ods. 2 O.s.p. stotožňuje s podstatnými dôvodmi napadnutého rozsudku okresného súdu. Z titulu aplikácie ust. § 219 ods. 2 O.s.p. nie je žiaduce, aby v odôvodnení rozsudku krajského súdu boli zopakované tie závery a zhodnotenia, ktoré už odznali v odôvodnení prvostupňového rozhodnutia. Je postačujúce, pokiaľ sa len k vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia, vo väzbe k odvolacím dôvodom, zvýraznia právne významné, popriprade skutkovo rozhodné okolnosti...»

Krajský súd sa v súvislosti s odvolacími dôvodmi žalobcu oboznámil s listinnými dôkazmi, ktoré sú založené v súdnom spise. Z týchto možno konštatovať, že žalovaní v 1/,

v 2/, v 3/ rade uzavreli dňa 22.05.2009 Zmluvu o združení v zmysle ust. § 829 a nasl. OZ (č. l. 25, 26 spisu) a touto zmluvou sa dohodli na spolupráci pri účasti na verejnom obstarávaní akcie „Rekonštrukcia ZŠ a MŠ, [REDAKOVANÉ]“. Dňa 14.12.2009 uzatvorilo Združenie [REDAKOVANÉ] ako objednávateľ so žalobcom ako zhotoviteľom Zmluvu o dielo č. 14102009 (č. l. 20 až 23 spisu), predmetom ktorej bolo uskutočnenie stavby „Rekonštrukcia ZŠ a MŠ, [REDAKOVANÉ]“. K tejto zmluve bol uzatvorený nedatovaný Dodatok č. 1 (č. l. 24 spisu). Žalovaný v 3/ rade listom označeným ako „Vystúpenie zo združenia [REDAKOVANÉ]“ zo dňa 15.12.2009 oznámil žalovanému v 1/ a 2/ rade vystúpenie zo združenia [REDAKOVANÉ] (č. l. 55, 57 spisu). Žalovaní v 1/ a v 2/ rade s vystúpením žalovaného v 3/ rade zo združenia súhlasili dňa 15.12.2009 (č. l. 54, 56 spisu). Žalobca v podanom odvolaní právny záver okresného súdu ohľadom pravosti listiny vystúpenia žalovaného v 3/ rade zo združenia nespochybnil. Krajský súd tak zistil, že žalovaní v 1/, v 2/ a v 3/ rade dňa 14.12.2009 uzavreli ako účastníci združenia v pozícii objednávateľa zmluvu o dielo so žalobcom ako zhotoviteľom, pričom dňa 15.12.2009 žalovaný v 3/ rade zo združenia vystúpil.

Žalobca v podanom odvolaní uvádzal, že záväzok žalovaného v 3/ rade na zaplatenie ceny diela, ktorý je predmetom konania, vznikol žalovanému v 3/ rade už podpisom zmluvy o dielo. K tomu krajský súd uvádza, že otázku zodpovednosti za záväzky združenia vo vzťahu k žalovanému v 3/ rade ako účastníkovi, ktorý zo združenia vystúpil, upravuje citované ust. § 840 OZ. Žalovaný v 3/ rade podľa tohto ustanovenia niesol zodpovednosť za záväzky z činnosti združenia, ktoré vznikli do dňa jeho vystúpenia. Je potom relevantné zaoberať sa otázkou, či ku dňu vystúpenia žalovaného v 3/ rade zo združenia, teda ku dňu 15.12.2009, vznikol zo Zmluvy o dielo uzavretej dňa 14.12.2009 záväzok zaplatiť cenu diela...

Krajský súd vo všeobecnosti uvádza, že záväzkovo-právny vzťah predstavuje v zmysle ust. § 488 OZ právny vzťah dvoch subjektov, medzi ktorými vzniká právo na plnenie (pohľadávka). Účastníkmi tohto vzťahu musia byť aspoň dva individuálne určené subjekty, z ktorých jeden je subjektom práva a druhý je subjektom povinnosti. Jeden z týchto subjektov je v záväzkovo-právnom vzťahu veriteľom druhého a druhý je dlžníkom prvého, pričom ich práva a povinnosti sú vo vzájomnej relácii. Povinnosť dlžníka sa vo všeobecnosti označuje ako dlh za záväzok alebo povinnosť a tejto zodpovedá právo veriteľa vyžadovať plnenie, ktoré sa označuje ako pohľadávka alebo všeobecne právo. Na to, aby dlžník ako

subjekt záväzkovo-právneho vzťahu mal povinnosť niečo plniť, musí na strane veriteľa ako subjektu záväzkovo-právneho vzťahu vzniknúť subjektívne právo od dlžníka niečo požadovať. Pre posúdenie otázky, či v danom prípade ku dňu zániku účasti žalovaného v 3/ rade v združení vznikol účastníkom združenia záväzok platiť cenu diela podľa zmluvy o dielo žalobcovi, je tak rozhodujúce, či ku dňu 15.12.2009 vzniklo na strane žalobcu právo požadovať od účastníkov združenia zaplatenie celej alebo časti ceny diela.

Predmetná Zmluva o dielo zo dňa 14.12.2009 bola podľa čl. XI. bod 1. uzatvorená v zmysle Obchodného zákonníka. Obchodný zákonník v ust. § 536 ods. 1 definuje zmluvu o dielo ako zmluvu, ktorou sa zhotoviteľ zaväzuje vykonať určité dielo a objednávateľ sa zaväzuje zaplatiť cenu za jeho vykonanie. Už z tohto základného ustanovenia podľa názoru krajského súdu vyplýva, že vznik záväzku zaplatiť cenu diela je vo všeobecnosti viazaný na vykonanie diela. Zároveň ust. § 548 ods. 1 Obchodného zákonníka stanovuje, že povinnosť objednávateľa zaplatiť zhotoviteľovi cenu diela vzniká v čase dojednanom v zmluve. Pre posúdenie otázky vzniku záväzku na zaplatenie ceny diela je tak predovšetkým relevantná úprava, ktorú účastníci zahrnuli do Zmluvy o dielo uzatvorenej dňa 14.12.2009. Podľa čl. IV. tejto zmluvy združenie [REDAKOVANÉ] v pozícii objednávateľa nebolo povinné poskytnúť žalobcovi ako zhotoviteľovi preddavok ani zálohu na vykonanie prác a cena za dielo sa mala hradiť na základe jednotlivých faktúr po prestavaní minimálnej čiastky 267.000,- Eur vrátane DPH. Povinnosť úhrady ceny diela podľa zmluvy tak bola upravená odlišne od všeobecného ust. § 548 ods. 1 Obchodného zákonníka, ktoré vo svojej druhej vete vznik nároku na cenu viaže na vykonanie diela. Účastníci v zmluve o dielo dojednali platenie ceny diela postupne na základe jednotlivých faktúr s tým, že po dokončení prác bude zhotovené dielo vyúčtované konečnou faktúrou (čl. IV. bod 5. zmluvy o dielo). Na to, aby zo zmluvy o dielo mohol vzniknúť záväzok pre objednávateľa plniť zhotoviteľovi cenu diela, musí v rovnakom rozsahu vzniknúť právo zhotoviteľa požadovať zaplatenie tejto ceny diela od objednávateľa (§ 494 OZ)...

Krajský súd uvádza, že ak žalobca tvrdil, že ku dňu 15.12.2009 vznikol na strane účastníkov združenia záväzok, za ktorý žalovaný v 3/ rade ako účastník združenia zodpovedá, bol žalobca ohľadom tohto svojho tvrdenia nositeľom dôkazného bremena. Žalobca tak musí preukázať, že ku dňu vystúpenia žalovaného v 3/ rade zo združenia vzniklo na jeho strane právo požadovať zaplatenie celej alebo časti ceny diela a že na strane

účastníkov združenia vznikol tomu zodpovedajúci záväzok, za ktorý by žalovaný v 3/ rade ako účastník združenia aj po svojom vystúpení niesol zodpovednosť. Krajský súd je toho názoru, že záväzok platiť cenu diela s ohľadom na platobné podmienky dojednané v čl. IV. tejto zmluvy, ktoré viazali povinnosť zaplatiť cenu diela a tomu zodpovedajúce právo žalobcu požadovať zaplatenie ceny diela na ďalšie zmluvou vymedzené skutočnosti, mohlo žalobcovi vzniknúť až okamihom prestavania minimálnej čiastky 267.000 Eur vrátane DPH a právo na zaplatenie ďalšej časti ceny diela vznikalo na základe ďalších vystavených faktúr až po konečnú faktúru vystavenú žalobcom. Žalobca v konaní nepreukázal, že ku dňu 15.12.2009 došlo k prestavaniu minimálnej čiastky 267.000 Eur vrátane DPH, a teda, že by k tomuto dňu žalobcovi vzniklo právo požadovať zaplatenie akejkoľvek časti ceny diela. Ak na strane žalobcu nevzniklo právo požadovať zaplatenie ceny diela alebo jej časti, tak k tomuto dňu ani na strane žalovaných nemohol vzniknúť záväzok na zaplatenie časti ceny diela zodpovedajúci prípadnému nároku žalobcu. V konaní nebolo preukázané, že ku dňu 15.12.2009 na strane žalovaných vznikol solidárny záväzok na zaplatenie ceny diela alebo jej časti žalobcovi. Ak takýto záväzok nevznikol, neobstojí argumentácia žalobcu v podanom odvolaní ohľadom povahy solidarity účastníkov združenia, ktorá je v tomto prípade ustanovená právnym predpisom. Žalobca vznik takéhoto záväzku na strane žalovaných nepreukázal, a preto je právne irelevantné zaoberať sa charakterom prípadnej pasívnej solidarity žalovaných. Ak vznik záväzku na zaplatenie ceny diela alebo jej časti ku dňu, kedy žalovaný v 3/ rade zo združenia vystúpil, v konaní preukázaný nebol, nemôže žalovaný v 3/ rade ako bývalý účastník združenia niesť zodpovednosť za takýto záväzok, ktorého zaplatenie je predmetom uplatneného nároku žalobcu. Žalovaný v 3/ rade by v zmysle ust. § 840 OZ zodpovedal len za záväzok na zaplatenie tej časti ceny diela, ktorý by vznikol do dňa 15.12.2009, a v tomto rozsahu by žalobca ako veriteľ bol oprávnený požadovať od žalovaného v 3/ rade ako vystupujúceho účastníka plnenie. Žalovaný v 3/ rade však nezodpovedá za záväzky, ktoré vznikli ostatným členom združenia po jeho vystúpení, a preto nezodpovedá ani za záväzok, ktorý vznikol žalovanému v 1/ rade a žalovanému v 2/ rade po tom, ako v súlade s čl. IV. zmluvy o dielo zo dňa 14.12.2009 vzniklo žalobcovi právo požadovať zaplatenie ceny diela. V konaní nebolo zistené, že žalovaný v 3/ rade bol účastníkom združenia v čase, kedy žalobcovi toto právo vzniklo, teda v čase, kedy na strane žalovaných v 1/ a v 2/ rade ako účastníkov združenia vznikla povinnosť platiť cenu diela.

V súvislosti s uvedenou argumentáciou, ktorou krajský súd rozvinul právnu argumentáciu súdu prvého stupňa, poukazuje odvolací súd na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo 147/2011 zo dňa 25. apríla 2012, v zmysle ktorého ... „Odvolací súd, ktorý sa stotožnil so závermi súdu prvého stupňa, neporušil zákon, ak v odôvodnení svojho rozhodnutia skonštatoval správnosť dôvodov rozhodnutia súdu prvého stupňa a navyše tiež rozviedol vlastnú argumentáciu“.

Krajský súd potom v zmysle uvedeného napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil podľa ust. § 219 ods. 1, 2 O.s.p. ako vecne správne rozhodnutie tak v napadnutom výroku o zamietnutí žaloby voči žalovanému v 3/ rade, ako aj v závislom výroku o trovách prvostupňového konania vo vzťahu k žalovanému v 3/ rade. Výrok, ktorým okresný súd žalovanému v 3/ rade náhradu trov prvostupňového konania nepriznal, nebol odvolaním osobitne napadnutý. Jedná sa o výrok závislý od výroku v merite veci, ktorý bol pri potvrdení prvostupňového rozhodnutia vo výroku vo veci samej rovnako potvrdený ako vecne správny podľa ust. § 219 ods. 1, 2 O.s.p. V konaní pred okresným súdom bol v celom rozsahu úspešný žalovaný v 3/ rade, ktorému vzniklo právo na náhradu trov prvostupňového konania. Keďže žalovaný v 3/ rade si náhradu týchto trov voči žalobcovi neuplatnil, okresný súd rozhodol vecne správne, ak žalovanému v 3/ rade náhradu trov prvostupňového konania nepriznal.»

14. Po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozhodnutia ústavný súd konštatuje, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval, jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne, právne akceptovateľné a ústavne konformné. Vzhľadom na aplikáciu príslušných na vec sa vzťahujúcich zákonných ustanovení je napadnuté rozhodnutie krajského súdu vecne správne a náležite odôvodnené.

Krajský súd v napadnutom rozhodnutí právne vyčerpávajúcim a ústavne súladným spôsobom náležite zdôvodnil, prečo nepovažoval sťažovateľkou predstretú odvolacie dôvody za spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého výroku rozsudku okresného súdu sp. zn. 10 Cb 129/2012 zo 6. júna 2014. V súvislosti s aktivitou sťažovateľky, ktorá sa dožaduje iného, pre ňu priaznivejšieho posúdenia celej veci, ústavný súd konštatuje, že nie je v poradí ďalším súdom rozhodujúcim o opravnom prostriedku sťažovateľky.

15. Ústavný súd z citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia krajského súdu (bod 13) nezistil, že by krajským súdom aplikovaný postup pri hodnotení skutkového stavu veci a pri ustálení právnych záverov mohol zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do napadnutého rozhodnutia v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy.

Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

16. Ústavný súd nad rámec uvedeného na záver v zhode s právnym názorom vysloveným krajským súdom v napadnutom rozhodnutí poznamenáva, že v prípade vystúpenia účastníka zo združenia (založeného na základe zmluvy o združení v zmysle ustanovenia § 829 a nasl. OZ; pozn.), ktoré následne naďalej trvá, účastník združenia v zmysle dikcie ustanovenia § 840 OZ zodpovedá za záväzky z činnosti združenia v rozsahu, v akom vznikli za trvania jeho účasti, a za stavu, v akom boli ku dňu jeho vystúpenia zo združenia. Samotné vystúpenie zo združenia účastníka tejto zodpovednosti za záväzky z činnosti združenia žiadnym spôsobom nezbavuje. Rovnako ku dňu účinnosti vystúpenia účastníka zo združenia dochádza i k zániku jeho spoluvlastníckeho práva k majetku získanému spoločnou činnosťou účastníkov združenia.

17. I napriek zrejmej neexistencii jasnej judikatúry, a teda možnosti rôznych názorov na výklad pojmu záväzok v kontexte ustanovení § 835 ods. 2 a § 840 OZ ústavný súd krajským súdom vyslovené právne závery odôvodňujúce potvrdenie rozsudku okresného

súdu v napadnutom rozsahu nepovažuje za protiústavné, zjavne arbitrárne či zjavne neopodstatnené.

Na základe vykonanej lustrácie ústavným súdom a vyžiadaného súdneho spisu okresného súdu sp. zn. 10 Cb 129/2012 považoval ústavný súd za nesporné, že združenie [REDAKOVANÉ] bolo založené na základe zmluvy o združení v zmysle § 829 a nasl. OZ žalovanými v 1. až 3. rade za účelom spolupráce pri účasti na verejnom obstarávaní akcie „Rekonštrukcia ZŠ a MŠ, [REDAKOVANÉ]“ 22. mája 2009.

Sťažovateľkou proklamovaná zmluva o dielo č. 14102009 bola medzi zmluvnými stranami – sťažovateľkou ako zhotoviteľkou a združením [REDAKOVANÉ] ako objednávateľom – uzatvorená 14. decembra 2009 (ďalej len „zmluva“), pričom deň po podpise zmluvy žalovaný v 3. rade listom označeným ako „Vystúpenie zo združenia [REDAKOVANÉ]“ 15. decembra 2009 žalovaným v 1. a 2. rade oznámil vystúpenie zo združenia [REDAKOVANÉ], s čím žalovaní v 1. a 2. rade písomne súhlasili.

V zmysle čl. IV zmluvy sa zmluvné strany výslovne [odlišne od všeobecnej právnej úpravy obsiahnutej v ustanovení § 548 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník; pozn.] okrem iného dohodli, že objednávateľ zhotoviteľovi neposkytne preddavok ani zálohu na vykonanie prác a cenu za zhotovenie diela uhradí objednávateľ na základe jednotlivých faktúr, ktoré zhotoviteľ vystaví a odošle objednávateľovi po prestávaní minimálnej čiastky 267 000 € vrátane dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“). Účastníci zmluvy dojednali platenie ceny diela postupne na základe jednotlivých faktúr s tým, že po dokončení prác bude v zmysle čl. IV bodu 5 zmluvy zhotovené dielo vyúčtované konečnou faktúrou.

Vzhľadom na uvedené i podľa názoru ústavného súdu pohľadávka sťažovateľky na zaplatenie ceny diela s ohľadom na platobné podmienky dojednané v čl. IV zmluvy vznikla až okamihom prestávania minimálnej čiastky 267 000 € vrátane DPH a právo na zaplatenie ďalšej časti ceny diela vzniklo na základe ďalších vystavených faktúr až po sťažovateľkou vystavenú konečnú faktúru. Keďže samotná sťažovateľka v rámci súdneho konania nielenže netvrdila, ale ani nepreukázala, že by ku dňu vystúpenia žalovaného v 3. rade zo združenia, t. j. k 15. decembru 2009, došlo z jej strany k prestávaniu minimálnej čiastky 267 000 € vrátane DPH, jej argumentácia ohľadom jej práva požadovať

zaplatenie ceny diela alebo jeho časti od žalovaného v 3. rade s poukazom na znenie ustanovenia § 835 ods. 2 a § 840 OZ i podľa názoru ústavného súdu neobstojí.

Ak totiž na strane sťažovateľky k 15. decembru 2009 nevzniklo právo požadovať zaplatenie ceny diela alebo jej časti, tak k tomuto dňu ani na strane žalovaného v 3. rade nemohol vzniknúť synalagmatický záväzok na zaplatenie časti ceny diela zodpovedajúci prípadnému ňou uplatnenému nároku. Zároveň ak takýto záväzok nevznikol, neobstojí ani sťažovateľkina argumentácia ohľadom povahy solidarity účastníkov združenia.

18. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. marca 2017